



# Antea Group Archeologie 2016/163

**Archeologisch bureauonderzoek**  
**Venrayseweg Overloon**

projectnummer 413266  
definitief revisie 01  
21 december 2016

# Antea Group Archeologie 2016/163

Archeologisch bureauonderzoek

Venrayseweg Overloon

projectnummer 413266  
definitief revisie 01  
21 december 2016

## Auteurs

M. Arkema

## Opdrachtgever

CroonenBuro5  
Postbus 40  
4900 AA Oosterhout Nb

datum vrijgave  
21-12-2016

beschrijving revisie 01  
definitief

goedkeuring  
H.J.L.C. Koopmanschap

vrijgave  
M. Elings

# Inhoudsopgave

Blz.

|                                                      |           |
|------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Samenvatting</b>                                  | <b>2</b>  |
| <b>1 Inleiding</b>                                   | <b>3</b>  |
| <b>2 Beschrijving onderzoekslocatie</b>              | <b>4</b>  |
| 2.1 Begrenzing onderzoeks- en plangebied             | 4         |
| 2.2 Huidig en toekomstig gebruik                     | 5         |
| 2.3 Archeologisch beleid                             | 5         |
| 2.4 Landschappelijke situatie                        | 6         |
| 2.4.1 Historische situatie en mogelijke verstoringen | 7         |
| <b>3 Bekende waarden</b>                             | <b>10</b> |
| 3.1 Archeologische waarden                           | 10        |
| 3.2 Ondergrondse bouwhistorische waarden             | 11        |
| <b>4 Archeologische verwachting</b>                  | <b>12</b> |
| 4.1 Bestaande verwachtingskaarten                    | 12        |
| 4.2 Gespecificeerde archeologische verwachting       | 12        |
| <b>5 Conclusies en advies</b>                        | <b>14</b> |
| 5.1 Conclusies                                       | 14        |
| 5.2 (Selectie)advies                                 | 14        |
| <b>Literatuur en geraadpleegde bronnen</b>           | <b>15</b> |
| <b>Bijlagen</b>                                      |           |
| 1 Archeologische perioden                            |           |
| 2 AMZ-cyclus                                         |           |
| <b>Kaartbijlagen</b>                                 |           |
| 413266-ARCHIS      Gegevens uit ARCHIS               |           |

### Administratieve gegevens

*Projectnummer Antea Group* 413266  
*OM-nummer* 4019052100  
*Provincie* Noord-Brabant  
*Gemeente* Boxmeer  
*Plaats* Overloon  
*Toponiem* Venrayseweg Overloon

*Kaartblad* 46D  
*Coördinaten* 193880/398070

*Opdrachtgever* CroonenBuro5  
*Uitvoerder* Antea Group  
*Datum uitvoering* Oktober 2016  
*Projectteam* H.J.L.C. Koopmanschap (projectleider)  
M. Arkema (KNA archeoloog)

*Vrijgave conform KNA* H.J.L.C. Koopmanschap (senior KNA-archeoloog)  
*Bevoegd gezag* gemeente Boxmeer  
*Deskundige Bevoegd gezag* Mevr. S. Hornikx (The Missing Link)

*Beheer documentatie* Antea Group



Afbeelding 1. Uitsnede topografische kaart 1:25.000 met ligging plangebied Venrayseweg in Overloon binnen rode cirkel (niet op schaal).

## Samenvatting

In opdracht van CroonenBuro5 heeft Antea Group in oktober 2016 een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek heeft bestaan uit een archeologisch bureauonderzoek. Dit in het kader van een bestemmingsplanwijziging van het plangebied aan de Venrayseweg te Overloon (gemeente Boxmeer). De aanleiding tot het archeologisch onderzoek is de herinrichting van het plangebied. Voor de herontwikkeling dient het bestemmingsplan te worden gewijzigd. In het kader hiervan worden diverse deelonderzoeken uitgevoerd, waaronder archeologie.

Het plangebied ligt op de gemeentelijke archeologische beleidskaart grotendeels binnen een zone met waarde archeologie 2, een archeologisch waardevol gebied. Voor het plangebied geldt dat, conform het vastgestelde gemeentelijk archeologiebeleid, bij bodemverstoringen dieper dan 0,3 m onder maaiveld en groter dan 100 m<sup>2</sup> een archeologisch onderzoek noodzakelijk is.<sup>1</sup> Het zuidelijk deel van het plangebied kent een lage archeologische verwachting, hier is geen onderzoek noodzakelijk. Echter, wanneer twee verwachtingswaarden binnen één gebied gelden, geldt doorgaans de hoogste verwachtingswaarde, in het archeologisch bureauonderzoek wordt daarom het gehele plangebied besproken.

Uit het archeologisch bureauonderzoek blijkt dat vanaf 1700 tot het begin van de 19<sup>e</sup> eeuw een schuurkerk in het plangebied heeft gestaan. Vervolgens heeft het plangebied op historische kaarten grotendeels een agrarische functie gehad (bouw- en weiland) tot in de jaren '70 van de vorige eeuw. Of er voor de bouw van de schuurkerk al bebouwing binnen het plangebied heeft gestaan is niet bekend. Op dit moment is het plangebied praktisch geheel bebouwd, op enkele particuliere tuinen na. Gezien de geologische ontwikkeling geldt binnen het plangebied een brede verwachting: er kunnen resten vanaf het paleolithicum worden verwacht.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, verkennende fase, geadviseerd. Met dit booronderzoek kan de bodemopbouw en kunnen eventuele verstoringen in kaart worden gebracht. Het plangebied is op dit moment echter grotendeels bebouwd, waardoor geen inzicht kan worden verkregen in de mate van intactheid van de bodemopbouw onder de huidige bebouwing. Het advies is dan ook om een archeologisch booronderzoek uit te voeren inclusief enkele inpassende boringen.

Door het plaatsen van inpassende (beton)boringen wordt in het huidige stadium reeds inzichtelijk of de bodemopbouw nog intact is en of er redelijkerwijs nog archeologische resten te verwachten zijn. Het is wellicht mogelijk om dit onderzoek te combineren met de uitvoering van het milieukundig bodemonderzoek, wat een kostenbesparing kan opleveren. Daarbij is het van belang de werkzaamheden van te voren goed kort te sluiten met de opdrachtgever en de huidige gebruikers van het terrein.

Het bovenstaande advies dient te worden voorgelegd aan de gemeente Boxmeer, het is aan hen om het advies over te nemen of anders te beslissen.

---

<sup>1</sup> Zie ook [www.ruimtelijkeplannen.nl](http://www.ruimtelijkeplannen.nl)

# 1 Inleiding

In opdracht van CroonenBuro5 heeft Antea Group in oktober 2016 een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek heeft bestaan uit een archeologisch bureauonderzoek. Dit in het kader van een bestemmingsplanwijziging van het plangebied aan de Venrayseweg te Overloon (gemeente Boxmeer).

De aanleiding tot het archeologisch onderzoek is de herinrichting van het plangebied. Voor de herontwikkeling dient het bestemmingsplan te worden gewijzigd. In het kader hiervan worden diverse deelonderzoeken uitgevoerd, waaronder archeologie.

Het plangebied ligt op de gemeentelijke archeologische beleidskaart grotendeels binnen een zone met waarde archeologie 2, dit betreft een archeologisch waardevol gebied. Voor het plangebied geldt dat, conform het vastgestelde gemeentelijk archeologiebeleid, bij bodemverstoringen dieper dan 0,3 m onder maaiveld en groter dan 100 m<sup>2</sup> een archeologisch onderzoek noodzakelijk is.<sup>2</sup> Dit als onderdeel van de te voeren ruimtelijke procedure.

Het zuidelijk deel van het plangebied kent een lage archeologische verwachting, hier is geen onderzoek noodzakelijk. Echter, wanneer twee verwachtingswaarden binnen één gebied gelden, geldt doorgaans de hoogste verwachtingswaarde, in het archeologisch bureauonderzoek wordt daarom het gehele plangebied besproken.

Het doel van het uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Daarbij worden vragen gesteld zoals “Waar kunnen we wat verwachten?” Voor het opstellen van een dergelijke verwachting wordt gebruik gemaakt van reeds bekende archeologische waarnemingen, historische kaarten, bodemkundige gegevens en informatie over de landschappelijke situatie. Een gespecificeerde verwachting gaat in op de mogelijke aanwezigheid, het karakter, de omvang, datering en eventuele (mate van) verstoring van archeologische waarden binnen het plangebied.

Dit bureauonderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.0.

---

<sup>2</sup> Zie ook [www.ruimtelijkeplannen.nl](http://www.ruimtelijkeplannen.nl)

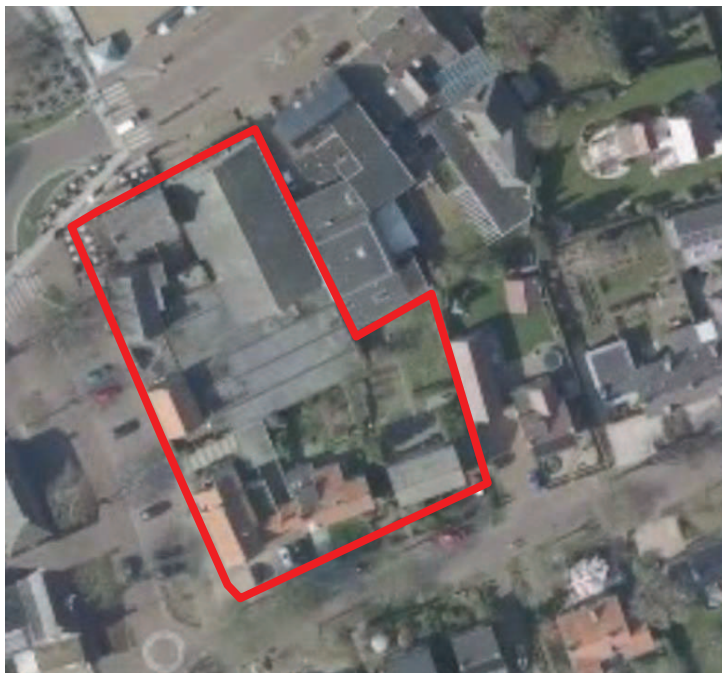
## 2 Beschrijving onderzoekslocatie

### 2.1 Begrenzing onderzoeks- en plangebied

Het is van belang een onderscheid te maken tussen plangebied enerzijds en onderzoeksgebied anderzijds. Met het plangebied wordt het gebied bedoeld waarop de in de inleiding genoemde plannen betrekking hebben. Binnen dit gebied kunnen eventueel aanwezige archeologische resten worden verstoord.

Het onderzoeksgebied omvat het gebied waarover informatie verzameld is om een goed beeld te krijgen van de archeologische waarden die van belang kunnen zijn. Dit gebied is veelal groter dan het plangebied en verschilt naar gelang het te onderzoeken aspect. In dit geval wordt een zone van circa 500 m rondom het plangebied voldoende geacht om het gespecificeerd verwachtingsmodel op te kunnen stellen, omdat dit gebied landschappelijk en historisch gezien aansluit op het plangebied.

Het plangebied ligt in de dorpskern van Overloon, gemeente Boxmeer. Ten noorden van het plangebied ligt de Vierlingsbeekseweg, ten zuiden de Museumlaan. Ten westen van het plangebied ligt de Venrayseweg en in het oosten wordt de begrenzing gevormd door de bebouwing en tuinen aan de Vierlingsbeekseweg en de Museumlaan. Het plangebied beslaat circa 3.000 m<sup>2</sup>.



Afbeelding 2: Luchtfoto van plangebied Venrayseweg in Overloon binnen rood kader.  
(Bron: copyright Esri Nederland en het Kadaster).

## 2.2 Huidig en toekomstig gebruik

### *Huidig gebruik plangebied*

Op dit moment is het plangebied grotendeels bebouwd (afbeelding 3). In het noordelijk deel beslaat het pand van een voormalige supermarkt vrijwel het gehele plangebied. Er is mogelijk een kelder aanwezig, maar deze is in ieder geval niet onder het gehele bebouwde deel aanwezig. In het zuidelijk deel zijn enkele particuliere huizen met tuinen aanwezig.



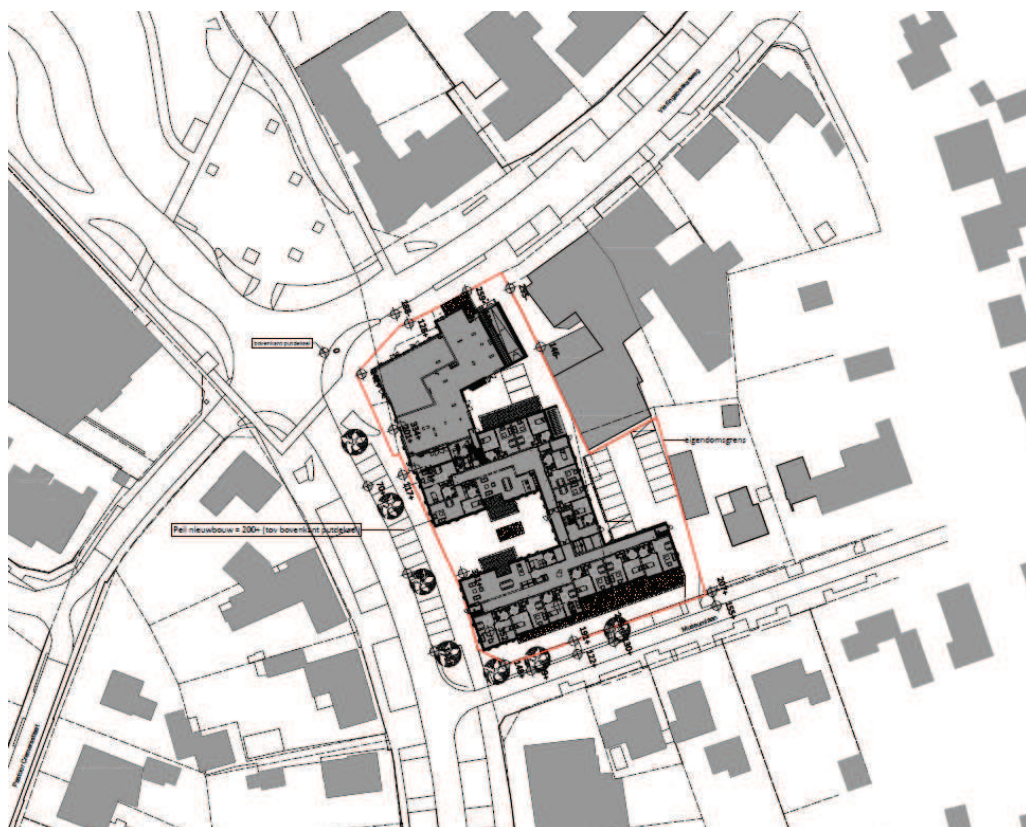
**Afbeelding 3. Huidige situatie**

### *Consequenties toekomstig gebruik*

In de toekomstige situatie (afbeelding 4) wordt de bestaande bebouwing binnen het plangebied gesloopt en vervangen door een nieuw complex waarin onderstaande voorzieningen worden gehuisvest:

- 5 groepswoningen voor intramurale zorg met elk 1 gemeenschappelijke woonkamer en 6 cliëntenkamers van ca. 45 m<sup>2</sup>;
- 12 huurappartementen goedkoop/middensegment van variërende omvang;
- 6 appartementen met 24 uren zorg met elk een oppervlak van ca. 50 m<sup>2</sup> ;
- 2 penthouses;
- Ca. 500 m<sup>2</sup> bvo beschikbaar voor commerciële ruimte;
- Souterrain met 22 parkeerplaatsen en bergingsruimte voor bewoners en exploitanten commerciële ruimtes;
- Semi-openbare ruimte.

In deze nieuwe situatie wordt 1841 m<sup>2</sup> van het totale plangebied, zijnde 3370 m<sup>2</sup> bebouwd.



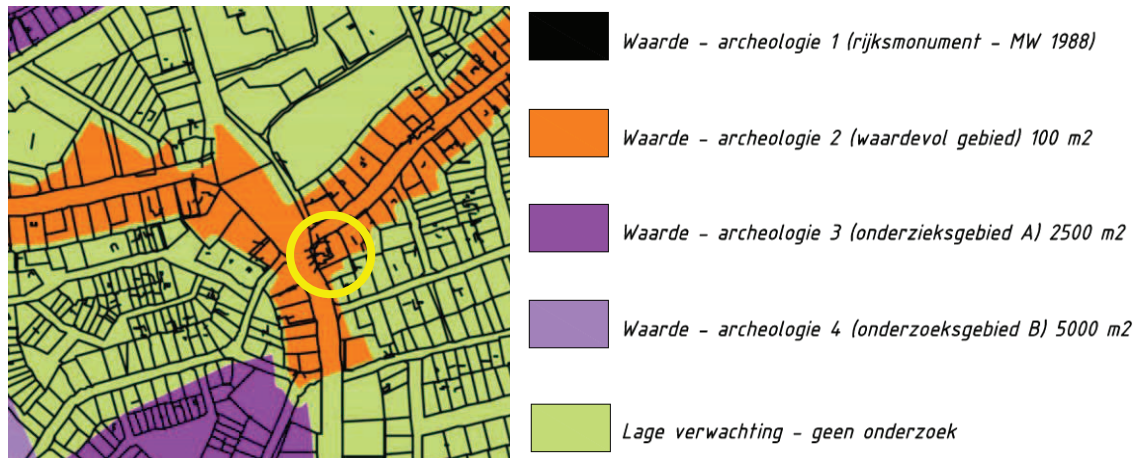
Abbeelding 4. Nieuwe situatie

## 2.3 Archeologisch beleid

Gemeenten dienen archeologie te borgen in hun ruimtelijk beleid, bijvoorbeeld door dubbelbestemmingen voor archeologie op te nemen in bestemmingsplannen. Om dat te kunnen doen hebben veel gemeenten een archeologische beleidskaart gemaakt. Op basis van deze kaart kan archeologie in bestemmingsplannen worden verwerkt.

De gemeente Boxmeer heeft een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart (2010).<sup>3</sup> Op deze kaart ligt s het plangebied grotendeels een zone met waarde – archeologie 2 (zie afbeelding 5). Dat betekent dat het plangebied archeologisch waardevol wordt geacht. De zuidelijke zone heeft een lage verwachting. In de bijbehorende tabel met kwantitatieve normen blijkt dat archeologisch vooronderzoek noodzakelijk is bij ontwikkelingen van een plangebied groter dan 100 m<sup>2</sup> in zones met waarde archeologie 2. Voor zones met een lage verwachting is geen onderzoek noodzakelijk.

<sup>3</sup> [www.boxmeer.nl](http://www.boxmeer.nl)



Afbeelding 5: Uitsnede archeologische beleidskaart gemeente Boxmeer met plangebied Venrayseweg te hoogte van gele cirkel ([www.boxmeer.nl](http://www.boxmeer.nl)).

## 2.4 Landschappelijke situatie

### Geologie

Het landschap in Noord-Limburg en oostelijk Noord-Brabant wordt in sterke mate bepaald door tektonische verschijnselen. Overloos zelf ligt op (de oostelijke flank van) de zogenaamde Peelrug, een zuidoost-noordwest lopende rug. Deze Peelrug, ook wel Peelhorst genoemd, bestaat uit enkele opgestuwde aardschollen waartussen breuklijnen zijn gelegen. Aan weerszijden van deze rug liggen delen die door de werking van aardschollen juist lager zijn. Aan de zuidwestzijde van de Peelrug ligt de Centrale Slenk en aan de noordoostzijde ligt de Slenk van Venlo. In deze laatste slenk bevindt zich de bedding van de Maas.

Het verschil in reliëf tussen enerzijds de Peelrug en anderzijds de slenken aan weerszijden was aanvankelijk veel groter dan tegenwoordig. Door sedimentatie van rivieren zijn de slenken in de loop van miljoenen jaren opgevuld met een tientallen meters dik pakket aan afzettingen. Op de hoger gelegen rug heeft veel minder sedimentatie plaatsgevonden, die bovendien sterk onderhevig is geweest aan erosie. Het afzettingspakket op de Peelrug, en dus ook binnen het plangebied, bestaat voornamelijk uit pleistoceen dekzand. Dit is zand dat tijdens de koudere fasen van het Weichselien, de laatste IJstijd, door de wind is aangevoerd en afgezet (Laagpakket van Wierden van de Formatie van Bortel). Het dekzand dat op de flank van de Peelhorst is afgezet in de vorm van oost-west georiënteerde dekzandruggen, gescheiden door beekdalen.

De Peelhorst bestaat grotendeels uit een vrij vlak plateau met enkele laagten en vennen. Vanuit deze laagten heeft zich hoogveen kunnen ontwikkelen, waardoor op den duur vrijwel het gehele Peelplateau overdekt was met een veenkussen. Het huidige Peelgebied is hier nog een restant van. De Peelhorst vormt tevens de waterscheiding tussen Noord-Limburg en Oost-Brabant, waardoor de flanken worden doorsneden door talrijke beekdalen.<sup>4</sup>

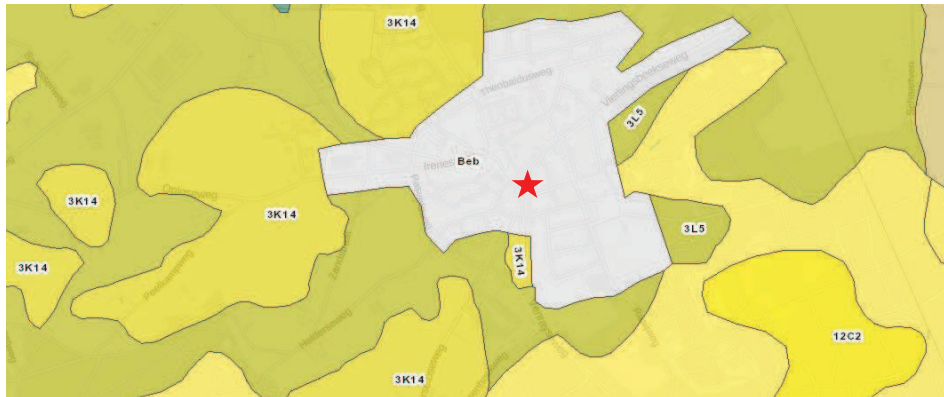
Het Holoceen (8.800 voor Chr. tot heden) kenmerkt zich door een blijvende klimaatsverbetering. De wind nam in kracht af en alleen het fijnste dekzand werd nog verstoven. Omdat de begroeiing

<sup>4</sup> Berendsen 2004

op dat moment schaars was, kon het nog niet vastgelegde zand gaan stuiven en werden lage duintjes in het landschap gevormd (Jonge dekzanden). Er werd een landschap gevormd van elkaar afwisselende hogere delen en depressies. Het plangebied ligt op de scheiding waar midden-Pleistocene afzettingen aan het oppervalk liggen en waar Jonge dekzanden zijn afgezet.<sup>5</sup> Vanaf de late middeleeuwen (1.000 - 1.200 na Chr.) vond, door grootschalige ontbossingen en uitbreiding van cultuurgronden, weer verstuiwing van zand plaats (door de wind) en zijn grote stuifzandgebieden ontstaan.<sup>6</sup>

#### *Geomorfologie en AHN*

Op de geomorfologische kaart is het plangebied niet gekarteerd omdat het binnen de bebouwde kom ligt (afbeelding 6). Rondom de kern van Overloon komen vooral dekzandruggen voor, al dan niet met oud landbouwdek (codes 3L5 en 3K14). Gezien het gebruik in het verleden van het plangebied als bouwland / weiland is het aannemelijk dat er sprake is van een landbouwdek (zie paragraaf 2.4.1). Bij een booronderzoek aan het 14 Oktoberplein (tegenover het plangebied) is een (deels verstoord) opgebracht pakket aangetroffen (zie paragraaf 3.1). Ten zuidwesten van het plangebied komen tevens lage landduinen met bijbehorende vlakten en laagten voor (code 4L8).



**Afbeelding 6: Uitsnede geomorfologische kaart met ter hoogte van de ster het plangebied binnen de bebouwde kom van Overloon. Rondom de dorpskern komen met name dekzandruggen met al dan niet oud landbouwdek en lage landduinen voor (bron: Archis3).**

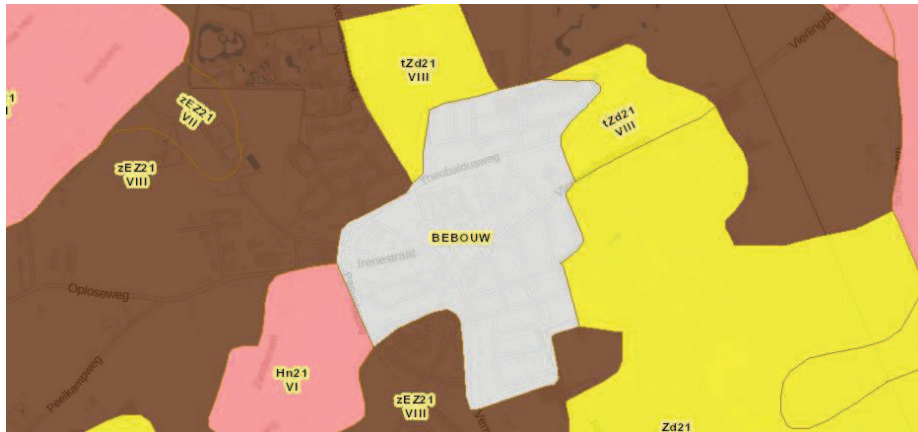
#### *Bodem en grondwater*

Op de bodemkaart is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging binnen de bebouwde kom. Ten westen en zuiden van het plangebied komen vooral duinvaaggronden voor (code Zd21 VIII). Het zijn reliëfrijke stuifzandgebieden met over kleine afstanden grote hoogteverschillen. De gronden bestaan voor meer dan 0,8 m uit grijsgeel tot bruingeel leemarm matig fijn zand. Het heeft een losse pakking en is vaak duidelijk gelaagd met donkere bandjes van ingestoven humus.

Ten noorden en westen zijn het vooral hoge enkeerdgronden aanwezig bestaande uit lemig fijn zand. Op het zand is een humushoudend dek aanwezig van minimaal 0,5 m dikte (code zEZ21 met GWT VIII). Verder komen direct ten westen van Overloon veldpodzolgronden voor bestaande uit leemarm en zwak lemig fijn zand (code Hn21). Afhankelijk van de grondwatertrap zijn de veldpodzolgronden ontwikkeld in lager gelegen delen van het landschap (GWT V) of in de hoger gelegen dekzandruggen (GWT VI en VII).

<sup>5</sup> STIBOKA 1976

<sup>6</sup> Berendsen 2004



Afbeelding 7: Uitsnede bodemkaart met ter hoogte van de ster het plangebied binnen de bebouwde kom van Overloon (bron: Archis3).

## 2.4.1 Historische situatie en mogelijke verstoringen

### *Historische situatie*

De eerste vermelding van Overloon dateert van 1308 na Chr. in een schenkingsoorkonde van Jan van Cuijk, waarbij de St. Laurentiuskerk in Vierlingsbeek het recht krijgt om belasting te mogen heffen in (Over)loon. In 14<sup>e</sup>-eeuwse papieren wordt over “Loen” gesproken, wat verwijst naar bos met laag geboomte, met daarin een open weidegebied en een moerasbos. Om verwarring met het Loon bij Ravenstein te voorkomen is waarschijnlijk al vrij snel de toevoeging ‘Over’ er bij gekomen.

Op de kadastrale minuut 1811-1832 blijkt dat in het plangebied in die periode één gebouw aanwezig is, het betreft de katholieke schuurkerk van Overloon (Afbeelding ). Na de definitieve inlijving van Brabant bij de Republiek der Verenigde Nederlanden (een eeuw eerder in 1648) is de vrije uitoefening van de katholieke dienst nauwelijks nog mogelijk. Kerken werden geconfisqueerd en er komen zware straffen op het openlijk praktiseren van de religie.

Vanaf de eerste Franse overheersing (1672 tot 1678) is de uitoefening van katholieke kerkdienst toegestaan in schuurkerken, onopvallende gebouwen die aan de buitenzijde niet als zodanig herkenbaar zijn. De schuurkerk van Overloon is in 1700 gebouwd, de oorspronkelijke kerk is dan een opslagplaats. Op een pentekening (afbeelding 8) is de schuurkerk te zien, met daarnaast de woning voor de pastoor. Op basis lijkt het alsof de pastorie ook binnen het plangebied is gesitueerd. Meer informatie is er echter over de pastorie niet bekend. De schuurkerk is in elk geval in 1821 afgebroken.<sup>7</sup> Op de kadastrale minuut is de schuurkerk nog wel afgebeeld. Ondanks dat de schuurkerk in de kern van Overloon was gesitueerd was de directe omgeving ervan niet compleet volgebouwd.

Rond 1900 komt langzaam meer bebouwing in het centrum van Overloon, zo ook binnen en rondom het plangebied. Het ten zuiden gelegen kerkgebouw wordt uiteindelijk in 1800, wederom door toedoen van de Franse bezetter, teruggegeven aan de katholieke geloofsgemeenschap. Tijdens de slag van Overloon in 1944 wordt het kerkgebouw uiteindelijk geheel verwoest en wordt ten noorden van het huidige plangebied een nieuw kerkgebouw gebouwd.

<sup>7</sup> [www.thuisinbrabant.nl](http://www.thuisinbrabant.nl) en <http://www.theobaldusparochie.nl/ovloon-kerkinloon.html>



**Afbeelding 8: Pentekening van Jan de Beijer van de voormalige schuurkerk te Overloon, met rechts de voormalige kerk en links de woning van de pastoor (omstreeks 1732 – 1752, bron: [www.thuisinbrabant.nl](http://www.thuisinbrabant.nl)).**

Afbeelding 9 en 10 geven het nauwkeurigste beeld van de historische situatie ter hoogte van het plangebied. Andere kaartmateriaal is voor dit bureauonderzoek bestudeerd maar het toevoegen van een kaartuitsnede had geen toegevoegde informatiewaarde.

In de 20<sup>ste</sup> eeuw breidt de bebouwing zich steeds meer uit binnen het plangebied. In de jaren '70 van de vorige eeuw is in het noordelijk deel geheel bebouwd en worden de huidige woningen in het zuidelijk deel toegevoegd.<sup>8</sup>



**Afbeelding 9: Uitsnede van de kadastrale minuut 1811-1832 met plangebied (met schuurkerk) in rode cirkel (bron: [beeldbank.cultureelerfgoed.nl](http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl)).**

---

<sup>8</sup> [www.topotijdreis.nl](http://www.topotijdreis.nl)



**Afbeelding 10: Uitsnede topografische kaart rond 1900 met plangebied Venrayseweg in Overloon in rode cirkel (bron: topotijdreis.nl).**

#### *Mogelijke verstoringen*

Op basis van de historische kaarten blijkt dat het plangebied al vanaf het begin van de 18<sup>e</sup> eeuw bebouwd was. Het is niet bekend of voor de bouw van de schuurkerk al bebouwing aanwezig is geweest ter plaatse van het plangebied. Hiervoor en grotendeels daarna bestond het plangebied uit bouw- of weiland. In hoeverre door dit gebruik een humushoudende laag is opgebracht is niet bekend, maar wel waarschijnlijk (zie ook paragraaf 2.4). Een opgebracht dek kan eventuele vondstniveaus beschermd hebben tegen verstoringen door bebouwing. Omdat het hier een schuurkerk betreft is er geen reden om een begraafplaats behorend bij de schuurkerk te vermoeden. Begravingen hebben plaatsgevonden op het kerkhof van de dan protestante geloofsgemeenschap in de oude dorpskerk.

In ieder geval is na de afbraak van de schuurkerk de bodem verschillende malen verstoord door de bouw en daarop volgende afbraak van nieuwe bebouwing. In hoeverre de huidige bebouwing heeft gezorgd voor een algehele verstoring van de bodemopbouw is niet bekend. De bouwtekeningen van de huidige bebouwing zijn namelijk niet beschikbaar.

## 3 Bekende waarden

### 3.1 Archeologische waarden

Uit het Archeologische Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed zijn de bekende archeologische waarden in een omtrek van ongeveer 500 m rondom het plangebied opgevraagd. Het betreft archeologische monumenten (AMK-terreinen), archeologische waarnemingen (zoals vondsten) en meldingen van eerdere archeologische onderzoeken (zie kaart 413266–ARCHIS in de kaartenbijlage).

#### **Gegevens uit ARCHIS: AMK-terreinen**

In het plangebied en in de omgeving komen geen archeologische monumenten voor.

#### **Gegevens uit ARCHIS: archeologische waarnemingen**

Binnen de dorpskern van Overloon zijn twee waarnemingen bekend, waarvan er een binnen het plangebied ligt. Het betreft waarneming 32435, een administratieve waarneming. Het betreft een opsomming van allerlei materiaal dat is aangetroffen in de omgeving van Overloon. Een exacte vindplaats is niet bekend. Het betreffen twee munten uit de late ijzertijd en Romeinse tijd, een bronzen ketel en metalen *strigilis* (huidkrabber) uit de Romeinse tijd en een stenen fragment eveneens uit de Romeinse tijd. Daarnaast zijn een metalen mantelspeld, bronzen lanspunt en bronzen ring met een ruime datering aangetroffen (Bronstijd – middeleeuwen).

Ten zuidoosten van het plangebied, ter hoogte van de Museumlaan, is waarneming 32438 bekend. De melding komt voort uit oud archief. Er zou een bodemfragment van een Germaanse urn zijn aangetroffen (ijzertijd).

Ter hoogte van het Oorlogsmuseum is verder ruwwandig gedraaid aardewerk uit de vroege middeleeuwen aangetroffen (waarneming 17879). Wat de aard van een eventuele vindplaats zou zijn is niet bekend.

| Waarnr | Complex  | Begin                              | Eind                               |
|--------|----------|------------------------------------|------------------------------------|
| 17879  | Onbekend | Middeleeuwen vroeg B: 525 - 725 nC | Middeleeuwen vroeg B: 525 - 725 nC |
| 32435  | Onbekend | Bronstijd laat: 1100 - 800 vC      | Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC      |
| 32438  | Onbekend | IJzertijd: 800 - 12 vC             | IJzertijd: 800 - 12 vC             |

**Tabel 1. Archeologische waarnemingen binnen onderzoeksgebied (bron: ARCHIS)**

#### **Gegevens uit ARCHIS: eerdere onderzoeken**

In de omgeving van het plangebied is aan de overzijde van het 14 Oktoberplein een archeologisch booronderzoek uitgevoerd (onderzoeksnummer 49262). Hierbij is een opgebracht pakket aangetroffen dat deels is omgewerkt op onverstoord dekzand- en leemafzettingen. In een boring is een deels intacte bodemhorizont aangetroffen (BC-horizont). In de karterende boringen die rondom deze boring zijn gezet zijn geen vondsten aangetroffen die op een archeologische vindplaatsen kunnen duiden.

Tevens is aan de Engelseweg een onderzoek uitgevoerd (onderzoeksnummer 16488). Hier is geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

Verder weg gelegen onderzoeken (ten noorden van de dorpskern van Overloon) geven evenmin duidelijkheid over mogelijke archeologische vindplaatsen in Overloon (zie bijvoorbeeld Archis

62860, 9336, 7237). Bij enkele onderzoeken was de bodem reeds verstoord, voor andere onderzoeken is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarvan de resultaten niet vermeld bekend zijn.<sup>9</sup>

| OM-nr | Uitvoerder          | Type onderzoek               | Jaar uitvoering |
|-------|---------------------|------------------------------|-----------------|
| 16488 | ADC ArcheoProjecten | Archeologisch: booronderzoek | 2006            |
| 49262 | ADC ArcheoProjecten | Archeologisch: booronderzoek | 2011            |

Tabel 2. Eerder uitgevoerde onderzoeken binnen onderzoeksgebied (bron: ARCHIS).

## 3.2 Ondergrondse bouwhistorische waarden

Omdat het plangebied is gelegen binnen de oude kern van Overloon kan er sprake zijn van bouwhistorische resten, bijvoorbeeld van de pastorie of de schuurkerk. De funderingswijze van de schuurkerk (en ook van de pastorie) is onbekend maar vergelijkbare schuurkerken hebben in de regel relatief lichte constructiewijzen die meestal geen sporen in de bodem hebben nagelaten. Er worden echter geen bouwhistorische resten met een vastgestelde waarde verwacht.<sup>10</sup>

<sup>9</sup> Gegevens van onderzoeksmelding 9336 en 62860 niet in Archis of Edna te achterhalen.

<sup>10</sup> [www.atlasleefomgeving.nl](http://www.atlasleefomgeving.nl)

## 4 Archeologische verwachting

### 4.1 Bestaande verwachtingskaarten

#### *Provinciale verwachtingskaart*

Omdat het plangebied op de cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Brabant niet binnen een archeologisch landschap ligt, zijn geen aanvullende regels van toepassing vanuit provinciaal beleid.<sup>11</sup>

#### *Gemeentelijke verwachtingskaart*

Op de archeologische verwachtingskaart heeft het noordelijk deel van het plangebied een hoge verwachting op het aantreffen van archeologische vondsten. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de historische bebouwing van het dorp Overloon.

### 4.2 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van bovenstaand bureauonderzoek kan een gespecificeerd verwachtingsmodel opgesteld worden.

#### *Datering*

Gezien de geologische ontwikkeling kent het plangebied een brede verwachting, dat wil zeggen dat archeologische resten vanaf het paleolithicum verwacht kunnen worden. Op basis van onderzoeken in de dorpskern van Overloon wordt niet duidelijk of (binnen de dorpskern) specifieke resten uit een bepaalde periode te verwachten zijn.

#### *Complextype*

Uit de periode paleolithicum-mesolithicum kunnen tijdelijke kampementen van jagers-verzamelaars worden aangetroffen.

Uit de periode neolithicum-late middeleeuwen kunnen datasets worden aangetroffen die samenhangen nederzittingsresten/-sporen. Op basis van historische kaarten worden uit de nieuwe tijd sporen van 19<sup>e</sup>-eeuwse bebouwing (schuurkerk) verwacht, eerdere bebouwing kan niet worden uitgesloten, aangezien in de nabij omgeving vroegmiddeleeuws materiaal is aangetroffen. Daarnaast kunnen sporen van agrarische activiteiten worden aangetroffen, zoals greppels en perceelscheidingen.

#### *Omvang*

De omvang van mogelijke vindplaatsen kan variëren van een puntvondst tot een nederzettingsterrein van meer dan één hectare.

#### *Diepteligging*

Sporen vanaf de (vroeg) middeleeuwen / nieuwe tijd worden onderin een eventueel esdek verwacht. Sporen van voor deze periode worden in de top van het dekzand verwacht.

#### *Locatie*

Binnen het gehele plangebied worden archeologische resten verwacht. Ter plaatse van de huidige bebouwing kan de bodem verstoord zijn door fundering en onderkeldering. Op dit

---

<sup>11</sup> <http://noord-brabant.maps.arcgis.com>

moment is echter niet te achterhalen wat de locatie, omvang en diepteligging van deze veronderstelde onderkeldering is.

#### *Uiterlijke kenmerken*

Paleolithicum tot laat-neolithicum: vuursteenverspreiding, indicaties van bewerking van vuursteen, halffabricaten, productieafval, productiegereedschap (o.a. geweiknoppen en klopstenen). Indicaties van kortdurende nederzettingen/kampen: haardkuilen, verbrand vuursteen. Indicaties van jacht/voedselverzameling en -bereiding: werktuigen, spitsen, bijlen, schrabbers, stekers.

Laat-neolithicum tot en met nieuwe tijd: resten en structuren die wijzen op een sedentair, agrarisch bestaan. Nederzettingen: paalgaten (huizen, spiekers, opstallen, schuren), greppels, waterputten met houten beschoeiingen, afvalkuilen en erfafscheidingen. Vanaf de Romeinse tijd ook stenen funderingen. Vondsten: met name aardewerk: tot en met de ijzertijd handgevormd, vanaf de Romeinse tijd ook gedraaid aardewerk. Daarnaast kunnen verbrand bot en metaal worden aangetroffen. In diepe grondsporen, zoals greppels en waterputten, kan ook niet-verbrand bot en hout worden aangetroffen.

#### *Mogelijke verstoringen*

Op basis van de historische kaarten blijkt dat het plangebied al in de 19<sup>e</sup> eeuw bebouwd was. Het is niet bekend of voor de bouw van de schuurkerk al bebouwing aanwezig is geweest ter plaatse van het plangebied. Hiervoor en grotendeels daarna bestond het plangebied uit bouw- of weiland. In hoeverre door dit gebruik een humushoudende laag is opgebracht is niet bekend, maar wel waarschijnlijk (zie ook paragraaf 2.4). Een opgebracht dek kan eventuele vondstniveaus hebben beschermd tegen verstoringen door bebouwing.

In ieder geval is vanaf de afbraak van de schuurkerk de bodem verschillende malen plaatselijk geroerd voor de bouw en vervolgens weer afbraak van nieuwe gebouwen / woningen. In hoeverre de huidige bebouwing de bodem geheel heeft verstoord is niet bekend.

## 5 Conclusies en advies

### 5.1 Conclusies

Uit het archeologisch bureauonderzoek blijkt dat het plangebied in ieder geval vanaf de 19<sup>e</sup> eeuw bebouwd is geweest ten behoeve van bewoning, vanaf 1700 heeft op het perceel de schuurkerk gestaan. Het is niet bekend of voor de bouw van de schuurkerk al bebouwing in het plangebied aanwezig is geweest. Op historische kaarten heeft het grootste deel van het plangebied in ieder geval een grotendeels agrarische functie gehad (bouw- en weiland) tot in de jaren '70 van de vorige eeuw. De huidige bebouwing beslaat bijna het gehele plangebied. In hoeverre deze bebouwing de oorspronkelijk bodem geheel verstoord heeft is niet bekend (het pand is in ieder geval niet geheel onderkelderd). Gezien de geologische ontwikkeling geldt binnen het plangebied een brede verwachting: er kunnen resten vanaf het paleolithicum worden verwacht.

### 5.2 (Selectie)advies

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, verkennende fase, geadviseerd. Met dit booronderzoek kan de bodemopbouw en kunnen eventuele verstoringen in kaart worden gebracht. Het plangebied is op dit moment echter grotendeels bebouwd, waardoor geen inzicht kan worden verkregen in de mate van intactheid van de bodemopbouw onder de huidige bebouwing. Het advies is dan ook om een archeologisch booronderzoek uit te voeren inclusief enkele inpandige boringen.

Door het uitvoeren van inpandige (beton)boringen wordt in het huidige stadium reeds inzichtelijk of de bodemopbouw nog intact is en of er redelijkerwijs nog archeologische resten te verwachten zijn. Het is wellicht mogelijk om dit onderzoek te combineren met de uitvoering van het milieukundig bodemonderzoek, wat een kostenbesparing kan opleveren. Daarbij is het van belang de werkzaamheden van te voren goed kort te sluiten met de opdrachtgever en de huidige gebruikers van het terrein.

Het bovenstaande advies dient te worden voorgelegd aan de gemeente Boxmeer, het is aan de gemeente om het advies over te nemen of anders te beslissen.

Antea Group  
Oosterhout, december 2016

## Literatuur en geraadpleegde bronnen

Barends *et al.*, 1986: *Het Nederlandse landschap. Een historisch-geografische benadering*. Uitgeverij Matrijs, Utrecht.

Berendsen, H.J.A., 2004 (4<sup>e</sup> druk): *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie*. Van Gorcum, Assen.

### Kaarten

- Bodemkaart van Nederland, 1:50.000, STIBOKA/Alterra, Wageningen
- Grote Historische Atlas (1830-1855), Wolters Noordhoff, Groningen
- Geomorfologische kaart 1:50.000, Alterra, Wageningen
- Kadastrale kaarten 1811-1832 (<http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>)
- Topografische kaart 1:25000 (<http://kadata.kadaster.nl>)

### Internet

- [ahn.maps.arcgis.com](http://ahn.maps.arcgis.com)
- [beeldbank.cultureelerfgoed.nl](http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl)
- [www.aardeopdekaart.nl](http://www.aardeopdekaart.nl)
- [www.archis.cultureelerfgoed.nl](http://www.archis.cultureelerfgoed.nl)
- [www.atlasleefomgeving.nl](http://www.atlasleefomgeving.nl)
- [www.pdok.nl](http://www.pdok.nl)
- [www.ruimtelijkeplannen.nl](http://www.ruimtelijkeplannen.nl)
- [www.topotijdreis.nl](http://www.topotijdreis.nl)
- [www.thuisinbrabant.nl](http://www.thuisinbrabant.nl)
- [www.theobaldusparochie.nl](http://www.theobaldusparochie.nl)
- [www.boxmeer.nl](http://www.boxmeer.nl)

## Bijlage 1: Archeologische perioden

## Bijlage 1: Archeologische perioden

Als bijlage op de resultaten en verzamelde gegevens wordt hieronder een algemene ontwikkeling van de bewoners-geschiedenis in Nederland geschetst.

Gedurende het **paleolithicum** (300.000-8800 voor Chr.) hebben moderne mensen (*homo sapiens*) onze streken tijdens de warmere perioden wel bezocht, doch sporen uit deze periode zijn zeldzaam en vaak door latere omstandigheden verstoord. De mensen trokken als jager-verzamelaars rond in kleine groepen en maakten gebruik van tijdelijke kampementen. De verschillende groepen jager-verzamelaars exploiteerden kleine territoria, maar verbleven, afhankelijk van het seizoen, steeds op andere locaties.

In het **mesolithicum** (8800-4900 voor Chr.) zette aan het begin van het Holoceen een langdurige klimaatsverbetering in. De gemiddelde temperatuur steeg, waardoor geleidelijk een bosvegetatie tot ontwikkeling kwam en de variatie in flora en fauna toenam. Ook in deze periode trokken de mensen als jager-verzamelaars rond. Voorwerpen uit deze periode bestaan voornamelijk uit voor de jacht ontworpen vuurstenen spitsjes.

De hierop volgende periode, het **neolithicum** (5300-2000 voor Chr.), wordt gekenmerkt door een overschakeling van jager-verzamelaars naar sedentaire bewoners, met een volledig agrarische levenswijze. Deze omwenteling ging gepaard met een aantal technische en sociale vernieuwingen, zoals huizen, geslepen bijlen en het gebruik van aardewerk. Door de productie van overschot kon de bevolking gaan groeien en die bevolkingsgroei had tot gevolg dat de samenleving steeds complexer werd. Uit het neolithicum zijn verschillende grafmonumenten bekend, zoals hunebedden en grafheuvels.

Het begin van de **bronstijd** (2000-800 voor Chr.) valt samen met het eerste gebruik van bronzen voorwerpen, zoals bijlen. Het gebruik van vuursteen was hiermee niet direct afgelopen. Vuursteenmateriaal uit de bronstijd is meestal niet goed te onderscheiden van dat uit andere perioden. Het aardewerk is over het algemeen zeldzaam. De grafheuveltraditie die tijdens het neolithicum haar intrede deed werd in eerste instantie voortgezet, maar rond 1200 voor Chr. vervangen door begravingen in urnenvelden. Het gaat hier om ingegraven urnen met crematieresten waar overheen kleine heuveltjes werden opgeworpen, eventueel omgeven door een greppel.

In de **ijzertijd** (800-12 voor Chr.) werden de eerste ijzeren voorwerpen gemaakt. Ten opzichte van de bronstijd traden er in de aardewerktraditie en in het gebruik van vuursteen geen radicale veranderingen op. De mensen woonden in verspreid liggende hoeven of in nederzettingen van enkele huizen. Op de hogere zandgronden ontstonden uitgebreide omwalde akkercomplexen (*celtic fields*). In deze periode werden de kleigebieden ook in gebruik genomen door mensen afkomstig van de zandgebieden. Opvallend zijn de verschillen in materiële welstand. Er zijn zogenaamde vorstengraven bekend in Zuid-Nederland, maar de meeste begravingen vonden plaats in urnenvelden.

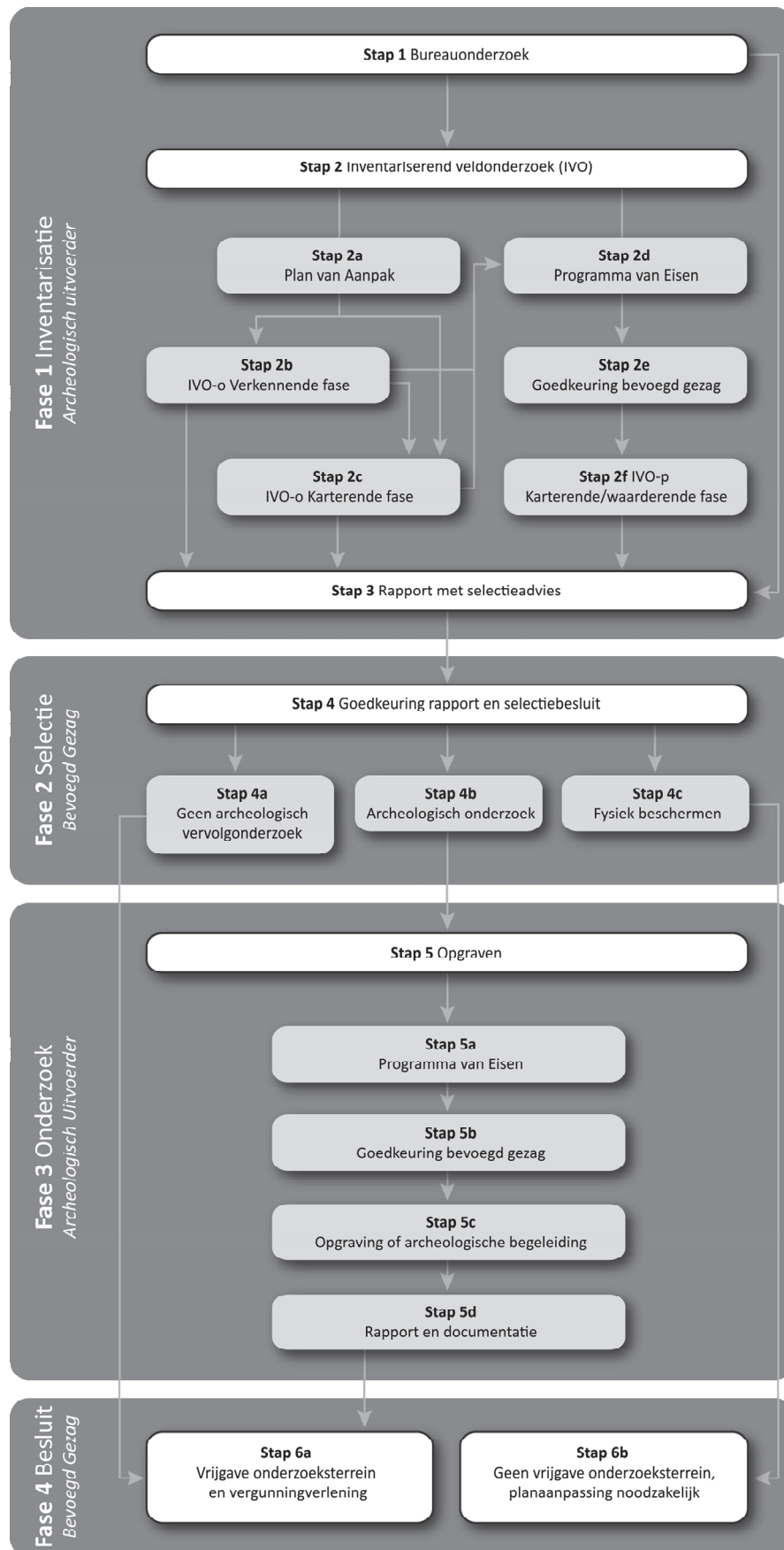
Met de **Romeinse tijd** (12 voor Chr. tot 450 na Chr.) eindigt de prehistorie en begint de geschreven geschiedenis. In 47 na Chr. werd de Rijn definitief als rijksgrens van het Romeinse Rijk ingesteld. Ter controle van deze zogenaamde *limes* werden langs de Rijn *castella* (militaire forten) gebouwd. De inheems leefwijze handhaafde zich wel, ook al werd de invloed van de Romeinen steeds duidelijker in soorten aardewerk (o.a. gedraaid) en een betere infrastructuur. Onder meer ten gevolge van invallen van Germaanse stammen ontstond er instabiliteit wat uiteindelijk leidde tot het instorten van de grensverdediging langs de Rijn.

Over de **middeleeuwen** (450-1500 na Chr.), en met name de vroege middeleeuwen (450-1000 na Chr.), zijn nog veel zaken onbekend. Archeologische overblijfselen zijn betrekkelijk schaars. De politieke macht was na het wegvallen van de Romeinen in handen gekomen van regionale en lokale hoofdlieden. Vanaf de 10<sup>e</sup> eeuw ontstaat er weer enige stabiliteit en is een toenemende feodalisering zichtbaar. Door bevolkingsgroei en gunstige klimatologische omstandigheden werd in deze periode een begin gemaakt met het ontginnen van bos, heide en veen. Veel van onze huidige steden en dorpen dateren uit deze periode.

De hierop volgende periode 1500 – heden wordt aangeduid als **nieuwe tijd**.

## Bijlage 2: Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

## Schema Archeologische Monumentenzorg (AMZ)



## Verklarende woordenlijst Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

### *Archeologische begeleiding (STAP 5c)*

Een archeologische begeleiding wordt uitgevoerd wanneer proefsleuven of en opgraving niet mogelijk zijn door bijvoorbeeld civieltechnische beperkingen.

### *Archeologische indicatoren*

Hiermee worden aanwijzingen in de bodem bedoeld die duiden op menselijke activiteiten in het verleden, zoals aardewerkscherven, houtskool, botmateriaal, vondstlagen, etc.

### *Archis*

Archeologisch informatiesysteem voor Nederland. Een digitale databank met gegevens over archeologische vindplaatsen en terreinen.

### *Bureauonderzoek (STAP 1)*

Het bureauonderzoek is een rapportage waarin een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel wordt opgesteld aan de hand van geomorfologische en bodemkaarten, de Archeologische Monumentenkaart (AMK), het Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS), historische kaarten en archeologische publicaties.

### *Fysiek beschermen (STAP 4c)*

De archeologische resten blijven in de bodem behouden door bijvoorbeeld planaanpassingen.

### *Geofysisch onderzoek*

Meetapparatuur brengt archeologische verschijnselen in de bodem driedimensionaal in kaart zonder te boren of te graven. Dit kan bijvoorbeeld door radar-, weerstandsonderzoek of elektromagnetische metingen.

### *Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel*

Dit model geeft op detailniveau voor het plangebied aan wat aan archeologische vindplaatsen aanwezig kan zijn. Op basis van dit verwachtingsmodel wordt bepaald of een inventariserend veldonderzoek nodig is en wat de juiste methode is om eventueel aanwezige archeologische resten aan te tonen.

### *Inventariserend veldonderzoek (IVO) (STAP 2)*

Tijdens een inventariserend veldonderzoek worden archeologische waarden in het veld geïnventariseerd en gedocumenteerd. Waar is wat in de bodem aanwezig? De inventarisatie kan bestaan uit een inventariserend veldonderzoek-overig (door middel van een booronderzoek, veldkartering en/of geofysisch onderzoek) en/of een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven. Wat de beste methode is, hangt sterk af van de omstandigheden en de aard van de vindplaats.

### *Inventariserend veldonderzoek - overig (IVO-o) (STAP 2b of 2c)*

Bij een Inventariserend veldonderzoek - overig door middel van boringen (IVO-o) worden boringen gezet door middel van een handboor of guts.

### *Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven (IVO-p) (STAP 2f)*

Proefsleuven zijn lange sleuven van twee tot vijf meter breed die worden aangelegd in de zones waar aanwijzingen zijn voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen.

### *Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Verkennende fase (STAP 2b)*

Wanneer bij het bureauonderzoek onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om een gespecificeerd verwachtingsmodel op te stellen, wordt een inventariserend veldonderzoek - verkennende fase uitgevoerd. In deze fase wordt onderzocht of de bodem nog intact is, wat de bodemopbouw is en hoe deze invloed heeft gehad op de locatiekeuze van de mens in het verleden. Het onderzoek is bedoeld om kansarme zones om archeologische resten aan te treffen uit te sluiten en kansrijke zones te selecteren voor vervolgonderzoek. Een verkennend onderzoek kent een relatief lage onderzoeksintensiteit en wordt meestal uitgevoerd door middel van boringen.

### *Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Karterende fase (STAP 2c of 2f)*

Tijdens een inventariserend veldonderzoek - karterende fase wordt het plangebied systematisch onderzocht op de aanwezigheid van archeologische sporen en/of vondsten. De intensiteit van onderzoek is groter dan in de verkennende fase, bijvoorbeeld door een groter aantal boringen per hectare of door het aanleggen van proefsleuven.

### *Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Waarderende fase (STAP 2f)*

Tijdens de waarderende fase wordt aangegeven of de aangetroffen archeologische vindplaatsen behoudenswaardig zijn. Dat betekent dat de aard, omvang, datering, conservering en inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats(en) wordt vastgesteld. Wanneer de waardering van de archeologische resten laag is, hoeft geen verder archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het plangebied wordt 'vrijgegeven'. Wanneer de resten behoudenswaardig zijn, wordt in eerste instantie behoud in situ (ter plekke in de bodem) nagestreefd. Wanneer dit door de voorgenomen ontwikkelingen niet mogelijk is, wordt vervolgonderzoek uitgevoerd in de vorm van een opgraving of archeologische begeleiding. Vaak wordt deze fase gecombineerd uitgevoerd met het inventariserend veldonderzoek karterende fase.

### *Opgraving (STAP 5c)*

Wanneer door de toekomstige ontwikkelingen aanwezige archeologische resten in de bodem niet behouden kunnen worden, wordt een opgraving uitgevoerd. Tijdens de opgraving worden archeologische resten gedocumenteerd, gefotografeerd en bestudeerd. Hierdoor wordt informatie over het verleden zo goed mogelijk vastgelegd en behouden.

### *Plan van Aanpak (PvA) (STAP 2a)*

Voor een booronderzoek is een Plan van Aanpak (PvA) noodzakelijk. Het PvA beschrijft hoe het veldwerk wordt uitgevoerd en uitgewerkt.

### *Programma van Eisen (PvE) (STAP 2d of 5a)*

Voor het uitvoeren van een inventariserend veldonderzoek - proefsleuven, archeologische begeleiding of opgraving is een Programma van Eisen (PvE) noodzakelijk. Het PvE beschrijft het doel, vraagstelling en uitvoeringsmethode van het archeologisch onderzoek. Dit document wordt beschouwd als basisdocument voor archeologisch veldonderzoek waarmee de inhoudelijke kwaliteit gewaarborgd wordt. Het PvE wordt goedgekeurd door het bevoegd gezag (gemeente, provincie of het rijk).

### *Quickscan*

In een quickscan wordt geïnventariseerd of en waar archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.

### *Selectieadvies (STAP 3)*

In het selectieadvies wordt op archeologisch inhoudelijke argumenten het advies gegeven welke delen van het plangebied vrijgegeven kunnen worden voor verdere ontwikkeling en welke delen behouden of opgegraven moeten worden.

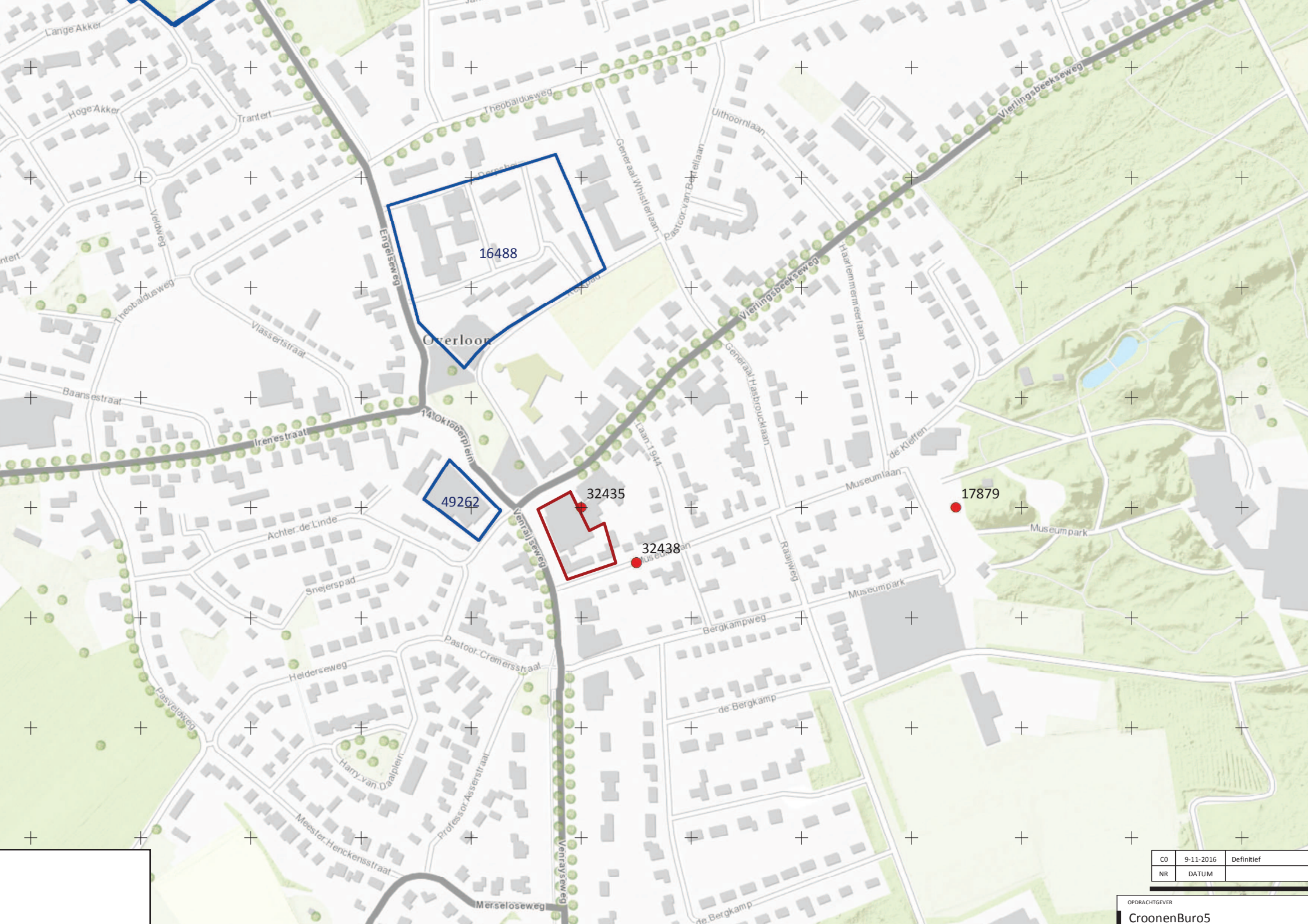
### *Selectiebesluit (STAP 4)*

De bevoegde overheid (gemeente, provincie of soms het rijk) geeft op basis van het selectieadvies aan welke maatregelen genomen worden. De bevoegde overheid kan van het selectieadvies afwijken indien zij dat nodig acht.

### *Veldkartering*

Bij een veldkartering wordt het plangebied systematisch belopen om archeologische oppervlaktevondsten te verzamelen.

## Kaartbijlagen



|    |           |            |
|----|-----------|------------|
| CO | 9-11-2016 | Definitief |
| NR | DATUM     |            |

---

## Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

---

## Contactgegevens

Beneluxweg 125  
4904 SJ OOSTERHOUT  
Postbus 40  
4900 AA OOSTERHOUT  
T. (0513) 63 43 13  
E. [marlous.craane@anteagroup.com](mailto:marlous.craane@anteagroup.com)

**[www.anteagroup.nl](http://www.anteagroup.nl)**

ISSN: 1570-6273

### Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

### Disclaimer

Antea Group aanvaardt op generlei wijze aansprakelijkheid voor schade welke voortvloeit uit beslissingen genomen op basis van de resultaten van archeologisch (voor)onderzoek.